

Матвієнко Олена Миколаївна,
*методист Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти у Сумській області*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Сучасна система освіти в цілому відображає тенденції розвитку сучасного суспільства, основними з яких є науково-технічний прогрес, панування техніки і технологій. Технологізація суспільства передбачає забезпечення економічного зростання країни. Технологічний підхід у навчанні передбачає чітку постановку перед студентом мети, підготовку навчальних матеріалів, організацію навчально-виховного процесу та підвищення його результативності, інтенсивності, інструментальної та технічної насиченості.

В цьому контексті першочерговим завданням для системи освіти є підготовка не просто фахівця своєї справи, а й енергійного та ініціативного педагога, який здатен самостійно приймати рішення і нести відповідальність за їх здійснення, педагога, для якого його діяльність – це не тільки джерело заробітку, але й елемент творчої самореалізації.

Освіта повинна сконцентрувати увагу на підготовці професіонала, здатного до постійного розвитку, здатного до володіння новітніми технологіями, комунікативними навичками, здатного критично мислити, уміти пристосовуватися до швидких змін, щоб бути прогресивною та творчою особистістю.

Розвиток професійної компетентності сучасного педагога не можливий без впровадження у підготовку інноваційних педагогічних технологій. Саме інноваційні педагогічні технології є найважливішим ресурсом у модернізації підготовки сучасного педагога професійної освіти. Технологічність стає сьогодні домінуючою характеристикою діяльності майстра і викладача, означає перехід на якісно новий щабель ефективності, оптимальності, наукоємності освітнього процесу.

Провідні науковці та дослідники виявляють цікавість до поняття «інноваційна педагогічна технологія» та тлумачать його як цілеспрямовану послідовну систему методів, прийомів, способів педагогічних дій і засобів, які охоплюють цілісний освітній процес – від визначення мети до одержання очікуваних результатів, як комплексний, інтегрований процес, що охоплює суб'єктів освітнього процесу, педагогічні ідеї, способи організації навчальної та управлінської інноваційної діяльності; процес, який забезпечує результативність інноваційних впроваджень.

Важливим фактором в впровадженні інноваційних технологій в процес професійної підготовки майбутніх педагогів виступають педагогічні умови, в яких цей процес здійснюється.

Педагогічні умови являють собою обставини, необхідні для реалізації педагогічного процесу; включають форми, методи, педагогічні прийоми; забезпечують успішність процесу навчання; забезпечують високу результативність педагогічного процесу; являють собою об'єктивні й суб'єктивні передумови реалізації мети професійної освіти; є комплексом організаційних, дидактичних і виховних заходів, реалізація яких зумовлює інтерес до професійної діяльності в студентів; дозволяють забезпечити високий рівень підготовки фахівців.

Впровадження інноваційних технологій у процес підготовки педагогів професійного навчання, на нашу думку, забезпечують такі педагогічні умови:

1) інтеграція та оновлення змісту професійної освіти. Проблема інтеграції змісту освіти пов'язана з його модернізацією. Розробка нових стандартів освіти, впровадження інноваційних підходів у розвиток професійної складової педагога, нові напрямки наукових досліджень ведуть до зміни сутності предметів, навчальних планів та програм.

2) інформаційне забезпечення процесу підготовки педагогів через створення модульного середовища, організацію самостійної роботи, умов для виконання творчих завдань, здійснення наукових досліджень. Формування у студентів навичок самостійної роботи, розвитку їх професійного потенціалу, інтелектуальної діяльності стає можливим при використанні інформаційних освітніх систем автоматизованого навчання, володінні комп'ютерними технологіями в навчанні.

3) орієнтація навчального процесу на розвиток творчої рефлексивної індивідуальності майбутнього педагога як то індивідуальний розвиток професійних здібностей майбутнього педагога, розвиток себе шляхом творчості, усвідомлення особистої мотивації до професійної інноваційної діяльності, розкриття свого творчого потенціалу.

4) практична підготовка майбутніх педагогів професійного навчання у процесі навчання і проходження педагогічної та виробничої практик, стажування. Практика та стажування надають можливість студенту розкритися як фахівцю, отримати якісну підготовку, адаптуватися до майбутньої соціальної ролі педагога та професійної діяльності.

5) моделювання інноваційного навчального середовища у процесі вивчення студентами педагогічних дисциплін. Першочергового значення набуває проблема створення таких інноваційних умов навчання, де сприятливий психологічний мікроклімат, де панує атмосфера творчості та відповідальності, де студенти здатні адаптуватися до змін, де завжди вчать новому. При цьому, об'єднавчою силою, яка допомогла б переорієнтуватися на новий підхід в організації навчально-виховного процесу, суть якого зводиться до створення умов для розвитку, саморозвитку та самореалізації особистості із відповідними компетентностями – є організація роботи над оновленням науково-методичної складової освіти.

Таким чином бачимо, що складовими педагогічних умов застосування інновацій в професійній освіті є наявна навчально-матеріальна база, види, форми, методи педагогічної діяльності викладача, професіоналізм педагогічного колективу, штучно створені і об'єктивно сформовані педагогічні ситуації.

На основі розглянутих педагогічних умов підвищення професійного рівня майбутніх педагогів професійного навчання можна зробити висновок, що, модернізація змісту освіти є однією з перших умов для впровадження в підготовку педагогів професійної освіти інноваційних технологій, формування професійної компетентності майбутнього педагога, інформаційно-освітнє середовище виконує інформативну та комунікативну функції; сприяє реалізації тих видів діяльності, що пов'язані з використанням комп'ютера та засобів нових інформаційних технологій, творча та рефлексивна діяльність майбутніх педагогів професійного навчання сприяє створенню їх творчого та рефлексивного середовища, на практичних заняттях відбувається підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності через моделювання різних проблемних ситуацій, виконання складних лабораторних робіт практичного спрямування тощо, інноваційним технологіям відводиться провідне місце в педагогічній системі, бо вони завжди мають позитивний результат у процесі сумісної роботи викладачів та студентів.

Дотримання означених педагогічних умов підготовки майбутніх педагогів професійного навчання сприяє підвищенню ефективності їх професійної підготовки. Однак, кожна взята окремо умова не може повністю забезпечити ефективність формування професійного рівня педагога, лише їх системна єдність дозволяє успішно здійснювати професійну підготовку майбутнього педагога професійної освіти.

Список використаної літератури

1. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : монографія. К. : Міленіум, 2004. 358 с.

2. Дичківська М. І. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К. : Академвидав, 2004. 352 с.
3. Дубасенюк О. А. Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: Монографія . За ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С. 14-47.
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 1. № 40-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 03.11.2024).
5. «Про вищу освіту»: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Редакція станом на 25.09.2020.
6. «Про професійно-технічну освіту» : Закон України від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР. Дата оновлення: 20.05.2020.
7. Ничкало Н. Г. Педагогіка вищої школи: крок у майбутнє. Сучасна вища школа: психолого-педагогічний аспект : монографія. К. Вид-во «Віпол», 1999. 450 с.
8. Самойленко Н. Ю. Випереджувальне впровадження інноваційних технологій. Проф.-техн. освіта. 2009. № 1. С. 11–13.